

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 15 0 U 004508 20 Uvp
Banjaluka, 24.11.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Ljiljane Bošnjak Glizijan, kao članova vijeća, uz učešće Maje Savić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi B. G. iz N., Ulica N. T. broj ..., koju zastupa punomoćnik O. R., advokat iz N., Ulica N. u. broj ... (u daljem tekstu: tužiteljica), protiv akta broj 06/004-5-2265/19 od 04.11.2019. godine, tuženog Fond ... R. S., B., u predmetu ostvarivanja prava na refundaciju troškova nabavke lijeka, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Trebinju broj 12 0 U 004508 19 U od 31.01.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 24.11.2021. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za nadoknadu troškova postupka.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) uvažena je tužba i poništen uvodno označeni osporeni akt, kojim je odbijena žalba tužiteljice izjavljena protiv rješenja Fond ..., Filijala T. broj 17/054-621/19 od 11.10.2019. godine. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je zahtjev tužiteljice za refundaciju troškova nabavke lijeka „Avastin amp“, u iznosu od 1.908,50 KM. Stavom 2. izreke pobijane presude obavezan je tuženi da tužiteljici nadoknadi troškove upravnog spora u ukupnom iznosu od 750,00 KM.

Uvaženje tužbe sud obrazlaže razlozima da je tuženi nezakonito postupio kada je osporenim aktom ostavio na snazi rješenje prvostepenog organa od 11.10.2019. godine, jer za svoju odluku nije dao valjane, na zakonu zasnovane razloge. Sud je ukazao na sadržaj odredbe člana 8. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18), koja propisuje da se u postupku mora utvrditi pravo stanje stvari, i u tom cilju moraju se potpuno i pravilno utvrditi sve činjenice i okolnosti koje su od važnosti za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja, te odredbe člana 197. stav 2. istog zakona koja obavezuje organ da u obrazloženju rješenja navede razloge koji su bili odlučujući pri ocjeni dokaza, te propise i razloge koji s obzirom na utvrđeno činjenično stanje upućuju na odluku koja je data u dispozitivu, što je u konkretnom slučaju izostalo. Ovo stoga što se obrazloženje osporenog akta svelo na to da se lijek „Avastin amp“ koji je tužiteljica sama kupila i koji joj je dat u okviru hemioterapije u Bolnica T. nalazi na Listi lijekova sa posebnim načinom nabavke (finansiranja na teret Fond ... R. S.), ali da lijek nije bio dostupan te se imenovana nalazila na listi čekanja zbog ograničenog finansijskog plana Fonda u smislu odredbe člana 5. stav 2. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 102/11-17/19 - u daljem tekstu: Pravilnik), shodno čemu joj se

troškovi nabavke ovog lijeka ne mogu refundirati, što po stavu suda nije valjano zaključivanje. Sud nije doveo u pitanje sadržaj odredbe člana 5. stav 2. Pravilnika koja propisuje da se radi usklađivanja sadržaja i obima prava na zdravstvenu zaštitu sa finansijskim planom Fonda, za određene vrste zdravstvenih usluga koje nisu hitne, može utvrditi redoslijed korišćenja, u zavisnosti od medicinskih indikacija i zdravstvenog stanja osiguranog lica, s tim da vrijeme čekanja ne može da bude takvo da ugrozi život ili zdravlje osiguranog lica, ali je ukazao da iz teksta iste proizilazi da se ova odredba odnosi na zdravstvene usluge koje nisu hitne, što znači da se u svakom konkretnom slučaju mora utvrditi da li se radilo o hitnim zdravstvenim uslugama, čime se nisu bavili tuženi i njegov prvostepeni organ, sa čim su povrijedili pravila postupka i nepotpuno utvrdili činjenično stanje. Sud je ocijenio osnovanim navod tužbe da pozivanje na odredbu člana 5. stav 2. Pravilnika i ograničeni finansijski plan Fonda ne može biti osnov da se tužiteljici uskrati pravo na liječenje i da se ona stavi u položaj da isto „čeka“, jer to sa aspekta njenog malignog oboljenja može biti kasno, posebno što se ovdje radi kupovini lijeka radi nastavka započete terapije. Konačno, sud je dao uputu tuženom da u ponovljenom postupku donese novi upravni akt pri čemu će osim navedenog, obavezno imati u vidu prava tužiteljice koja proizilaze iz Ustava Republike Srpske, Zakona o zdravstvenom osiguranju, Zakona o zdravstvenoj zaštiti i ostalih propisa iz oblasti zdravstva.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tuženi pobija zakonitost iste zbog povrede pravila postupka koja je od uticaja na rješenje stvari i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznosi da je uvidom u otpusno pismo J. z. u. B. T. broj 5554 utvrđeno da je tužiteljica u ovoj zdravstvenoj ustanovi u periodu od 29.07.2019. do 01.08.2019. godine primila prvi ciklus sistemske HT po protokolu „Avastin/Taxol/CBDCA“ i da je uvidom u original račun broj 25809/19 od 31.07.2019. godine uz fiskalni račun broj 197060 od 31.07.2019. godine apoteke Z. M. utvrđeno da je imenovana lijek „Avastin amp“ platila 1.908,50 KM, te da su Stručni konsultanti direktora Fonda na sjednici održanoj dana 29.10.2019. godine dali mišljenje da se lijek „Avastin amp“ nalazi na Listi lijekova sa posebnim načinom nabavke (finansiranja na teret Fond ... R. S.), ali lijek nije bio dostupan, jer se imenovana nalazila na listi čekanja zbog ograničenog finansijskog plana Fonda. Citira odredbu člana 47. Pravilnika, kao i odredbu člana 5. stav 2. Pravilnika čiju primjenu sud neosnovano dovodi u pitanje. Navodi da je sud tuženom ukazao na to da u provedenom postupku nije utvrđena hitnost zdravstvene usluge, niti činjenica da li bi vrijeme čekanja za nabavku lijeka moglo ugroziti život i zdravlje tužiteljice, što nije osnovano zaključivanje. Naglašava da listu čekanja za primjenu pomenutog lijeka sačinjava U. K. C. R. S., kao referentna zdravstvena ustanova, pri čemu ljekari specijalisti vode računa o hitnosti i vremenu čekanja, što dakle znači da tuženi ne sačinjava ovu listu jer je to u nadležnosti specijalizovane zdravstvene ustanove, pri čemu dodaje da je pacijentima koji su na listi čekanja za primjenu navedenog lijeka obezbjeđena terapija drugim citostaticima. Zbog navedenog predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači tako da se tužba odbije, kao i zahtjev tužiteljice za nadoknadu troškova postupka.

Tužiteljica u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan, a pobijana presuda zakonita i valjano obrazložena. Ukratko podsjeća na pravilne zaključke nižestepenog suda koje tuženi ničim ne dovodi u sumnju i konačno predlaže da se zahtjev odbije, a tuženi obaveže da joj nadoknadi troškove ovog postupka koji se odnose na sastav odgovora na zahtjev od strane advokata u iznosu od 1.125,00 KM.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik

Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom uvažena tužba i poništen osporeni akt tuženog od 04.11.2019. godine, uz iznošenje razloga od strane nižestepenog suda čiju pravilnost tuženi nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Ispravno sud zaključuje da je nezakonito postupio tuženi kada je ostavio na snazi rješenje prvostepenog organa od 11.10.2019. godine, pozivajući se na odredbu člana 5. stav 2. Pravilnika i ograničeni finansijski plan Fonda, jer primjena ove odredbe i stavljanje na listu čekanja (bez obzira ko je sastavlja) dolazi u obzir samo u slučaju kada su medicinske indikacije i zdravstveno stanje osiguranog lica takve prirode da vrijeme čekanja neće ugroziti život ili zdravlje osiguranog lica, sa utvrđivanjem koje okolnosti se organi nisu bavili, što svakako dobija na značaju imajući u vidu dijagnozu tužiteljice maligno oboljenje, te činjenicu da se ovdje radi o kupovini lijeka u cilju nastavka započetog liječenja (postoperativna hemioterapija).

No, ono što je važnije, a na što je takođe ukazao sud, jeste okolnost da su organi prilikom odlučivanja o zahtjevu tužiteljice izgubili iz vida sadržaj odredbe člana 2. stav 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 106/09 i 44/15), odredbe člana 19. stav 6. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 18/99-110/16), te odredaba člana 47., 56. stav 1. tačka d) i 57. Pravilnika koje su odlučujuće za predmetnu upravnu stvar. Ovo stoga što odredba člana 2. stav 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisuje da je zdravstvena zaštita skup usluga i aktivnosti za unapređivanje i očuvanje zdravlja ljudi, sprečavanje oboljenja i povreda, rano otkrivanje oboljenja, blagovremeno liječenje i rahabilitaciju, odredba člana 19. stav 6. Zakona o zdravstvenom osiguranju propisuje da zdravstvena zaštita obuhvata i lijekove, dok odredba člana 47. Pravilnika propisuje da pravo na lijekove, u skladu sa posebnim aktima Fonda, obuhvata: a) lijekove sa liste lijekova koji se izdaju na recept na teret sredstava Fonda, b) lijekove sa liste lijekova za ambulante porodične medicine i domove zdravlja, v) lijekove sa bolničke liste lijekova, g) lijekove sa liste citotoksičnih, bioloških i pratećih lijekova Fonda i d) biološke lijekove sa posebnim načinom nabavke. Ovu odredbu člana 47. Pravilnika tuženi citira u osporenom aktu i zahtjevu, ne sporeći da se ista odnosi i na lijek „Avastin amp“ koji je tužiteljica kupila svojim sredstvima, koji joj je propisan od strane Onkološkog konzilijuma i koji je primila u okviru hemioterapije, ali zaključuje da tužiteljica nema pravo na refundaciju troškova nabavke istog, jer je bila na listi čekanja za ovaj lijek.

Ovo zaključivanje je suprotno odredbama člana 56. stav 1. tačka d) i 57. Pravilnika koje tuženi ne pominje u osporenom aktu, niti ih primjenjuje, iako su upravo one odlučujuće za rješavanje o zahtjevu tužiteljice. Naime, odredba člana 56. stav 1. tačka d) Pravilnika propisuje da osigurano lice ima pravo na refundaciju troškova zdravstvene zaštite u slučaju kada je kupilo lijek, sanitetski materijal ili medicinsko sredstvo koje se u cijelosti ili djelimično finansira iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, dok odredba člana 57. Pravilnika jasno propisuje da osigurano lice ima pravo na refundaciju troškova nabavke lijeka u slučaju kada se isti nalazi na listama Fonda ... navedenim u tačkama a) do đ) ove odredbe, pri čemu treba ponoviti da ovdje nije sporno da je tužiteljici propisana terapija pomenutim lijekom i to kao nastavak liječenja, da je tužiteljica sama kupila ovaj lijek koji se nalazi na Listi lijekova sa posebnim načinom nabavke (finansiranja na teret Fonda ... R. S.), te da je podnijela zahtjev za refundaciju troškova nabavke ovog lijeka dostavljajući dokaze propisane odredbom člana 58. stav 1. i 2. Pravilnika, a koja odredba u stavu 3. propisuje da je način ostvarivanja prava na refundaciju bliže uređen posebnim uputstvom, koje donosi direktor Fonda.

Ovo konačno znači da je tuženi nezakonito postupio kada je osporenim aktom ostavio na snazi odluku prvostepenog organa od 11.10.2019. godine, kako je to pravilno zaključio i nižestepeni sud, dajući valjane upute za ponovljeno postupanje koje se svode na to da su organi dužni o zahtjevu tužiteljice odlučiti pravilnom primjenom prethodno citiranih propisa, na način i po proceduri propisanoj odredbama člana 7. do 8.6. Uputstva o uslovima i postupku za odobravanje refundacije („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 55/17, 90/17 i 111/17), što je sve tuženi izgubio iz vida u okviru postupka iz koga je proistekao ovaj upravni spor.

Iz iznijetih razloga, po ocjeni ovog suda, pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakonitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tuženog za vanredno preispitivanje iste odbija kao neosnovan, shodno odredbi člana 40. stav 1. istog zakona.

Ovaj sud je odlučio kao u stavu 2. izreke presude, jer davanje odgovora na zahtjev koji je tužiteljici sačinio advokat, za što je potraživana naknada, nije obavezna radnja u postupku, što proizlazi iz odredbe člana 38. ZUS koja propisuje obavezu suda da zahtjev dostavi na odgovor protivnoj stranci koja može u roku od 30 dana podnijeti odgovor. S obzirom da ovom, a ni drugim odredbama ZUS nije propisano da propuštanjem te radnje nastaju posljedice za stranku, to proizlazi da troškovi koje je tužiteljica imala po osnovu davanja odgovora na zahtjev, nisu bili neophodni za pravilan tok, a ni za okončanje ovog postupka. Tužiteljica dakle, ima pravo, ali ne i obavezu da daje odgovor na zahtjev, a kako sadržaj konkretnog odgovora na zahtjev nije imao bitan uticaj na ishod odlučivanja po podnesenom zahtjevu, ovaj sud nalazi da trošak sastava istog nije bio neophodan za okončanje predmetnog postupka. Shodno navedenom, ne radi se o troškovima koji su bili nužni za vođenje postupka, zbog čega nisu ispunjeni uslovi iz odredbe člana 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03-61/13), u vezi sa odredbom člana 48. ZUS, za njihovo dosuđivanje tužiteljici.

Zapisničar
Maja Savić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić